

Vayéra – Le puits d’Avraham et d’Its’hak

Source : Likouté Si’hot volume 15, deuxième Si’ha sur Vayéra

<p>Avraham contracte une alliance avec Avimélé’h, autour d’un « puits »</p>	<p>1</p>
<p>וירא כא, כז: ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית. ויצב אברהם את שבע כבשת הצאן לבדנה... ויאמר [לאבימלך]: כי את שבע כבשת תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת, על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם.</p> <p>Vayéra 21, 25 : Avraham prit du menu et du gros bétail, il les remit à Avimélé’h et ils conclurent mutuellement une alliance. Avraham plaça à part sept brebis .. et il dit [à Avimélé’h] : « Tu reçois sept brebis de ma main, afin que cela me serve de témoignage, que j’ai creusé ce puits ». Aussi appela-t-on cet endroit Beer Sheva (le puits du serment), car c’est là qu’ils jurèrent, l’un et l’autre.</p> <p>זוהר חלק ג' רפד, ב: שלשה הם שעומדים בעדות להעיד, ואלה הם: באר יצחק, גורל, והאבנים ששם יהושע... באר של יצחק מנין לנו? שכתוב (וירא כא, ל) "בעבור תהיה לי לעדה וגו'". גורל - שכתוב (פינחס כו, נו) "על פי הגורל תחלק נחלתו",... האבנים של יהושע - שכתוב (יהושע כד, כו) "הנה האבן הזאת תהיה בנו לעדה".</p> <p>Zohar tome 3 284b : Trois éléments portent un témoignage : le puits de Its’hak, le tirage au sort et la pierre mise en place par Yehochoua. Le puits de Its’hak – ainsi qu’il est écrit (Vayéra 21, 30) : « afin que cela me serve de témoignage », le tirage au sort – ainsi qu’il est écrit (Pin’has 26, 56) : « [La terre d’Israël] sera partagée par le sort », les pierres de Yehochoua – ainsi qu’il est écrit (Josué 24, 27) : « Cette pierre sera notre témoignage ».</p>	<p>Le Zohar affirme que le « puits d’Its’hak », avec lequel Avraham contracta une alliance, porte un « témoignage ».</p>
<p>Analyse : Le « puits de témoignage » est-il attribué à Avraham ou à Its’hak ?</p>	<p>2</p>
<p>רמ"ז (רבי משה זכות - הובא בניצוצי אורות) : "בעבור תהיה לי לעדה" - [פסוק] זה אברהם אמרו, אלא הבאר שחפר [אברהם] הוא באר דיצחק.</p> <p>Ramaz (Rabbi Moché Zakoute, cité dans Nitsotsei Orot) : « Afin que cela me serve de témoignage » : cette phrase a été dite par Avraham, et pourtant, le puits qu’Avraham creusa est bien le puits d’Its’hak.</p> <p>לקוטי לוי יצחק על הזוהר (אבי הרבי) : יחס הבאר ליצחק אם שכתוב זה באברהם, הוא מפני שבאר דאברהם סתמו פלשתים אחרי מותו ויצחק חפרו מחדש כמו שכתוב: "וישב יצחק ויחפר [את בארת המים] ... ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו" (תולדות כו, יח); ועין מזה בתורה אור ריש פרשת תולדות, עין שם. לכן יחסו ליצחק.</p> <p>Likouté Lévi Its’hak sur le Zohar (père du Rabbi) : Le rapport entre ce puits et Its’hak, alors que le verset mentionne le nom d’Avraham, réside dans le fait que le puits d’Avraham fut bouché après sa mort par les Philistins, et que Its’hak le creusa de nouveau, ainsi qu’il est écrit (Toldot 26, 18) : « Its’hak revint et creusa les puits etc. et il leur donna les mêmes noms que son père leur avait donnés ». Et, l’on verra, à ce propos, le Torah Or, au début de la Parachat Toldot, qu’il faudra consulter. C’est la raison pour laquelle ce puits est attribué à Its’hak.</p>	<p>Ramaz : Le puits est bien celui d’Its’hak, creusé par Avraham.</p> <p>Rabbi Lévi Its’hak : Le puits est celui d’Avraham, il porte le nom d’Its’hak car il le recréa.</p>
<p>Développement : La différence entre le service divin d’Avraham et Its’hak</p>	<p>3</p>
<p>ע"פ תורה אור, תולדות: עבודתו של אברהם היא בקו החסד - הורדת השפע ממעלה למטה, ואלו עבודתו של יצחק היא עבודה בקו הגבורה - העלאה ממטה למעלה. ולכן הבארות שחפר אברהם - סתמו הפלשתים, ודוקא על ידי יצחק, נפתחו הבארות, מכיון שפלשתים יכולים לסתור את קו החסד של הקדשה אך לא את קו הגבורה.</p> <p>Torah Ohr, Toldot : Le service divin d’Avraham est lié à l’approche de la bonté – la révélation du haut vers le bas. A l’inverse, le service divin d’Its’hak s’inscrit dans l’approche de la rigueur – l’élévation du bas vers le haut. C’est pourquoi les puits creusés par Avraham furent bouchés par les Philistins, et furent réouverts par Its’hak, précisément ; car les Philistins peuvent s’opposer à la bonté du domaine de la Sainteté, mais non à sa rigueur.</p>	<p>Avraham est lié à la bonté et Its’hak à la rigueur. Les Philistins ne peuvent toucher Its’hak.</p>
<p>Approfondissement : Pourquoi les Philistins veulent-ils « boucher les puits » ?</p>	<p>4</p>
<p>ע"פ תורת חיים, תולדות: "פלשתים" הוא מלשון "מבוי המפלש" (משנה עירובין ט, ד), ולכן היו ליצינים (גמרא עבודה זרה יט, א), כי ליצינות נובעת מצד פתיחות הלב ביותר, שהיא פתוח ומפלש מכל צד. ענין חפירת הבארות על ידי אברהם נובע גם הוא מהתרחבות מצד החסד של הקדשה - בכיון של אהבה, תענוג ושמחה באלקות בהתגברות גדולה ביותר מכפי המדה. ולפיכך קיימת האפשרות של "ויסתמום פלשתים", התרחבות של כוחות הטמאה.</p> <p>Torat Haïm, Toldot : Le terme « Pelichtim - Philistins », est de la même étymologie que « Mefoulach - ouvert de part et d’autre » (Michna Eirouvine 9, 4). C’est pourquoi, les Philistins étaient des moqueurs (Guemara Avoda Zara 19a), car la moquerie provient d’une trop grande ouverture du cœur, ouvert de tous les côtés. En creusant des puits, Avraham servit D.ieu en pratiquant l’ouverture de la bonté du domaine de la Sainteté, par un mouvement d’amour, de plaisir et de joie en D.ieu, d’une grande puissance, au-delà de la mesure. C’est pourquoi les « Philistins » pouvaient les « boucher », en pratiquant l’ouverture des forces impures.</p>	<p>« Pelichtim » veut dire : élargissement des forces du mal, de la moquerie, à l’opposé de la grande bonté d’Avraham.</p>

<p>Les « Philistins » ne pouvaient attaquer qu'après « la mort d'Avraham »</p>	<p>5</p>
<p>לקוטי שיחות: היניקה וההתנגדות של ה"חיצונים" (פוחות הטמאה) אינה יכולה להתקיים בשעה שמדתו של אברהם מאירה בגלוי בנפש האדם, כלומר בעת שהאור האלקי מאיר בגלוי באהבה ובענג. רק כאשר האור והענג נסתרים, יכולה התרחבות הלב שנשארה, להביא להוללות ולשמחה של ה"קלפה" (הטמאה).</p> <p>Likouté Si'hot : L'emprise et l'opposition des forces du mal est impossible tant que l'attribut d'Avraham éclaire à l'évidence chez l'homme, que la Lumière divine exprime l'amour et le plaisir divin. Par contre, quand la Lumière et le plaisir de D.ieu se voilent, l'élargissement du cœur peut provoquer la moquerie et la joie des forces du mal.</p>	<p>Les forces du mal attaquent quand l'homme ne sent plus le divin, mais qu'il se sent bien.</p>
<p>Pourquoi les « Philistins » ne peuvent-ils pas attaquer les « puits d'Its'hak » ?</p>	<p>6</p>
<p>ע"פ לקוטי תורה, ואתחנן: חפירת הבארות על ידי יצחק היא עבודה של יראה ופחד דקדושה, ופולשתים שהם "לעמת זה" של חסד דקדושה, אינם יכולים לסתם את בארות יצחק, שענינם גבורה דקדושה, שהרי אין ביכלת כל מדה שב"לעמת זה" (בטמאה) להיות מנגד, רק למדה שפנגדו בקדושה.</p> <p>Likouté Torah, Vaet'hanane : Le forage des puits par Its'hak représente le service divin de la crainte et de la peur du domaine de la Sainteté. Ainsi, les Philistins, liés à l'Attribut de la <u>bonté</u> malsaine, ne peuvent boucher les puits d'Its'hak, liés à l'Attribut de la <u>rigueur</u> de la sainteté, car tout Attribut appartenant au domaine du mal ne peut s'opposer qu'à l'Attribut qui lui est équivalent, dans le domaine de la Sainteté.</p>	<p>Les forces du mal ne peuvent s'attaquer qu'à un domaine équivalent dans la sainteté.</p>
<p>Explication : Personne ne peut s'attaquer à un « puit recreusé par Its'hak » !</p>	<p>7</p>
<p>ע"פ ביאורי הזוהר, אמור: כאשר עבודת היהודי היא באהבה ובשמחה בלבד, הוא נמצא עדין במצב של הרגשת ישות העצמית, ואז הוא יכול להדרדר ממדרגת ההתרחבות דקדושה, שהוא נמצא בה בשעת התפלה, למדרגת ההתרחבות דקלפה - הוללות וליצנות. אך אם העבודה מלווה ביראה וקבלת עול, אין ההתבטלות והפך הישות מאפשרים את נתינת הכח ל"חיצונים", גם אם קימת התרחבות של אהבה ושמחה.</p> <p>Biouré HaZohar, Emor : Quand un homme sert D.ieu uniquement avec amour et joie, il ressent encore son existence. Dès lors, il peut chuter de l'ouverture du domaine de la sainteté, qu'il ressent pendant la prière, vers l'élargissement des forces du mal, la raillerie et la moquerie. Cependant, quand le service divin intègre la crainte et la soumission, les forces du mal n'ont plus d'emprise, même lorsque l'amour et la joie s'expriment.</p>	<p>Lorsque la joie est accompagnée de la soumission à D.ieu, le mal n'a aucune emprise sur l'homme !</p>
<p>Le « puits » est-il attribué à celui qui l'a découvert ou à celui qui l'a consolidé ?</p>	<p>8</p>
<p>לקוטי שיחות: בארת אלה הן בעקרון בארת אברהם. פעלתו של יצחק (יראה וקבלת עול) נעשתה כדי לשמור על האהבה והשמחה. לכן מפרש אבי מורי שפונת הזיהר בבטוי "באר דיצחק" איננה שעצם הבאר היא של יצחק, אלא שהבאר היא של אברהם, אלא ש"חסד ליצחק", כיון שעבודת אברהם מתקיימת על ידי עבודת יצחק.</p> <p>Likouté Si'hot : Ces puits sont essentiellement ceux d'Avraham, l'intervention d'Its'hak, par la crainte et la soumission, avait uniquement pour but de préserver l'amour et la joie. De ce fait, mon père explique que l'expression du Zohar « le puits de Its'hak » ne fait pas allusion au sien propre, mais plutôt au puits d'Avraham ayant été <u>rattaché</u> à Its'hak, puisque le service divin d'Avraham est <u>maintenu</u> par celui d'Its'hak.</p>	<p>Le « puits » exprime surtout la joie d'Avraham. La crainte divine d'Its'hak ne fait que le maintenir.</p>
<p>Annexe : Selon le Ramaz, « découvrir des puits » est la spécificité d'Its'hak</p>	<p>9</p>
<p>לקוטי שיחות: (א) ענין חפירת הבארות הוא, באופן כללי, עבודה ממטה למעלה, עבודה הנובעת מקו הגבורה של יצחק, אך היתה כאן גם התערבות של פעלת אברהם - קו החסד. (ב) בזהר מדבר על הבאר כ"עדות". לכן היא נקראת "באר יצחק", כיון שמטרת ה"עדות" היא להביא לקיום הדבר שעליו מעידים.</p> <p>Likouté Si'hot : (a) Le fait de creuser un puits est un acte du service de D.ieu orienté du bas vers le haut, inspiré par la rigueur de Its'hak. Avraham ne fit qu'y ajouter l'approche de la bonté. (b) Le Zohar fait référence à un « témoignage », ayant pour but de renforcer et pérenniser un sujet ; le puits est donc attribué à Its'hak.</p>	<p>L'approche du Ramaz : Découvrir les sources cachées est la spécificité d'Its'hak !</p>
<p>Enseignement : Doit-on privilégier la joie ou la soumission du service divin ?</p>	<p>10</p>
<p>לקוטי שיחות: [אפן אהד:] עבודת היהודי צריכה להיות עבודה של יראה והתבטלות, אך מפני גדלת מעלתו של השמחה, צריך להתערב בה גם קו השמחה (מסותרת, בהעלם). [אפן שני:] האדמו"ר הזקן בתורה אור מוכיח שהעבודה צריכה להיות [בעקרה] בקו האהבה והשמחה, וכמאמר הזיהר: "אין עבודה כעבודת האהבה" (זוהר חלק ג' רסו, א), אך כדי שיתקיים בו השמחה צריך להקדים לה היראה וקבלת על מלכות שמים.</p> <p>Likouté Si'hot : [Une approche affirme que] le service divin doit être essentiellement basé sur la crainte et la soumission, même s'il faut y mêler de la joie (discrète), du fait de la grande qualité de la joie. L'Admour Hazakène nous apprend [une nouvelle approche] dans Torah Ohr : le service divin doit être essentiellement basé sur la joie, comme le Zohar l'affirme : « aucun service de D.ieu n'est comparable à celui de l'amour » (Zohar tome 3, 267a), Toutefois, pour que cette joie se maintienne, elle doit être précédée par la crainte et la soumission à D.ieu.</p>	<p>Enseignement : Le service divin doit être basé sur l'amour et la joie ; il sera précédé par la soumission pour assurer le maintien de la joie !</p>